Dosarul Nr. 2p/s-16/26
2-26048785-46-2 p/s-21042026

H O T Ă R Â R E
În numele Legii

11 mai 2026 mun. Soroca

Judecătoria Soroca sediul Central
Instanța în componența:
Președintelui de ședință: Cristina Botnaru
Grefierului: Alina Bordian
Cu participarea:
Avocatului: Angela Cebotari
Părților

a examinat în ședința de judecată secretă cererea depusă de către Nastas Angela, parte interesată Structura Teritorială de Asistență Socială Soroca privind aplicarea măsurilor de ocrotire judiciară,

A C O N S T A T A T :

Argumentele participanților la proces:

1. La data de 17 aprilie 2026, Nastas Angela s-a adresat în instanța de judecată cu cererea sus nominalizată.

2. În motivarea acesteia a indicat că, *****, născut la *****, este sora ei care este încadrată în grad de dizabilitate accentuat stabilit din 02.03.2000, fapt confirmat prin certificatul de dizabilitate *****, eliberat la 02.03.2000. Din cauza bolii nu are capacitatea de a conștientiza şi dirija acțiunile sale şi nu poate să-şi exprime voința şi are nevoie de îndrumare și îngrijire permanentă, mai ales că mama lor în grija căreia se afla sora a decedat recent. În vederea ocrotirii şi reprezentării intereselor surorii, care este incapabilă, urmează a fi instituită măsura de ocrotire judiciară sub formă de tutelă pe un termen de 10 ani.

3. În drept, petiționara a făcut referire la prevederile art.65 alin. (1) Cod civil, art.102 alin. (1) Cod civil, art. 103 alin. (1) Cod civil, art.106 alin. (1), (4) Cod civil şi art.302, 303 Cod de procedură civilă, solicitând admiterea cererii de instituire a măsurii de ocrotire judiciară sub formă de tutelă față de *****, cu numirea sa în calitate de tutore al surorii sale.

Actele de procedură:

4. *La data de 05 mai 2026 a fost înregistrată referința (f.d.39) depusă de către intervenientul accesoriu Structura Teritorială de Asistență Socială Soroca asupra cererii depusă de Nastas Angela privind aplicarea măsurilor de ocrotire judiciară* prin care a indicat că, în urma examinării materialelor cauzei, consideră că solicitarea este întemeiată, fiind argumentată prin următoarele înscrisuri: certificatul de dizabilitate DM-EM-3 nr. 070873, eliberat la 02.03.2000 de Consiliul de expertiză medicală a vitalității, prin care se constată gradul de dizabilitate accentuat, afecțiune congenitală, fără termen, precum și raportul de expertiză judiciară nr. 202637A0146 din 16 aprilie 2026. Ca urmare a diagnosticului „Retard mintal sever” ***** se află la evidența medicului psihiatru. Din cauza proceselor intelectuale scăzute, nu a întemeiat o familie, are un parcurs educațional limitat la ciclul primar, gîndire nedezvoltată, dezorientare în timp, spațiu şi relativ orientată față de propria persoană, nu cunoaşte noțiunile de data, luna, anul naşterii, nu ştie ce vîrstă are,

contactul verbal accesibil, dar cu răspunsuri necorespunzătoare temei abordate, atenţie dispersată, comportament de retragere şi izolare, nu are capacitatea de a conştientiza şi dirija acţiunile sale, nu poate să-şi exprime voinţa şi are nevoie de supraveghere şi îndrumare permanentă în viaţa de zi cu zi şi la semnarea actelor cu caracter juridico-economic. După decesul mamei, Scobici Tatiana, care a îngrijit de fiica *****, bolnavă din copilărie a decedat la data de 01.04.2026 (extras de pe actul de deces nr. 26101042) iar sora Nastas Angela este unicul membru de familie, care ar putea oferi îngrijire şi supraveghere surorii *****, care suferă de dizabilitate intelectuală.În calitate de persoană cu grad de dizabilitate accentuat, ***** beneficiază de prestaţii sociale de Stat conform legislaţiei. Reieşind din cele expuse, în vederea apărării drepturilor şi intereselor legitime ale persoanei cu dizabilitate accentuată STAS Soroca susţine admiterea cererii privind instituirea măsurii de ocrotire judiciare sub formă de tutelă în privinţa surorii *****, din considerentul, că această măsură trebuie să fie individualizată şi proporţională gradului în care, în urma dizabilităţii intelectuale şi a manifestărilor comportamentale şi emoţionale infantile nu îşi poate conştientiza acţiunile ori exprima voinţa.

Argumentele participanților la proces:

5. În ședința de judecată *petiționara Nastas Angela* a susținut în tot cererea înaintată solicitând admiterea acesteia în modul formulat, explicând că ***** este sora ei și că doar ea a avut grijă în permanență de ea, ultima nefiind capabilă să-și gestioneze acțiunile și nici să ea hotărâri desinestătător, având nevoie de supraveghere permanentă.

6. *Reprezentantul cet. *****, avocatul Angela Cebotari* a menționat că este rațional de a fi instituită tutela față de *****, care are grad sever de dizabilitate și suferă de maladie psihică cronică ”Retardare mentală severă” care potrivit expertizei urmează să fie îngrijită de cineva, neavând capacitatea de a conștientiza acțiunile sale.

7. Fiind prezentă în ședința de judecată *partea interesată, reprezentantul Structurii Teritoriale de Asistență Socială Soroca, Celac Aliona* a considerat că este necesară instituirea măsurii de ocrotire în privința lui *****, or, din expertiză și din actele anexate rezultă că, ultima nu mai are vindecare, fiind necesară grija și supravegherea permanentă a surorii sale pe parcursul vieții.

8. *În ședința de judecată a fost asigurată și prezența lui* *****, însă ultima nu a putut da răspuns la întrebările despre data, anul nașterii și alte informații importante, dar a confirmat că dorește să rămână în continuare să locuiască cu sora ei, care are grijă de ea și care îi cumpără tot de ce are ea nevoie, inclusiv hrană, deoarece ea nu poate să meargă singură la magazin. La fel, a confirmat că mama este în ceruri și că ea a rămas doar cu sora.

Aprecierea instanței de judecată:

9. Audiind participanții la proces, analizând pretențiile formulate în raport cu probele prezentate, administrându-le pertinența şi temeinicia prin prisma legislației ce guvernează raportul juridic litigios, instanța de judecată consideră necesar de a admite acțiunea înaintată, reieșind din considerentele ce succed.

10. Conform art.32 alin. (1) Cod civil, în condiţiile prezentului cod, în privinţa persoanei fizice care, în urma unei boli mintale ori a unei deficienţe fizice, mintale sau psihologice, nu poate, în mod deplin, conştientiza acţiunile sale ori exprima voinţa poate fi instituită, prin hotărîre judecătorească, măsura de ocrotire judiciară sub forma curatelei, a ocrotirii provizorii sau a tutelei.

11. Potrivit art. 48[1] Cod civil, persoana fizică care a atins majoratul sau care a dobândit capacitate deplină de exercițiu pe altă cale legală şi care, în urma unei boli mintale ori a unei deficiențe fizice, mintale sau psihologice, nu poate, în mod deplin, conștientiza acțiunile sale ori exprima voința poate beneficia de o măsură de ocrotire, instituită în funcție de starea sau situația sa.

12. Potrivit art. 55 alin. (4) Cod Civil, nu poate fi tutore sau curator: a) minorul; b) persoana supusă unei măsuri de ocrotire judiciare; c) cel decăzut din drepturile părinteşti; d) cel declarat incapabil de a fi tutore sau curator din cauza stării de sănătate; f) cel căruia i s-a restrâns exercițiul unor drepturi politice sau civile, fie în temeiul legii, fie prin hotărâre judecătorească, precum şi cel cu rele purtări; g) cel ale cărui interese vin în conflict cu interesele minorului pus sub tutelă sau curatelă; h) cel înlăturat prin act autentic sau prin testament de către părintele care exercita singur, în momentul morții, ocrotirea părintească; i) cel căruia i s-a revocat calitatea de tutore, curator sau ocrotitor provizoriu din culpa sa; j) cel care se află în relații de muncă cu instituția în care este internată persoana asupra căreia se instituie tutela sau curatela; k) cel care suferă de alcoolism cronic sau de narcomanie; l) cel care nu are domiciliul pe teritoriul Republicii Moldova, cu excepția rudei minorului de până la gradul al IV-lea inclusiv; m) cel care nu este rudă cu minorul de până la gradul al IV-lea inclusiv sau nu a stabilit relații apropiate cu acesta.

13. Potrivit art.65 alin. (1) - (6) Cod de procedură civilă, (1) Persoana fizică care a atins majoratul sau care a dobîndit capacitate deplină de exerciţiu pe altă cale legală şi care, în urma unei boli mintale ori a unei deficienţe fizice, mintale sau psihologice, nu poate, în mod deplin, conştientiza acţiunile sale ori exprima voinţa poate beneficia de o măsură de ocrotire, instituită în funcţie de starea sau situaţia sa. (2) Dacă nu s-a dispus altfel, măsura de ocrotire are ca scop ocrotirea atît a persoanei, cît şi a intereselor patrimoniale ale acesteia. Măsura de ocrotire poate fi limitată la unul din aceste două domenii. (3) Măsurile de ocrotire pot fi contractuale (contractul de asistenţă, mandatul de ocrotire în viitor) şi judiciare (ocrotirea provizorie, curatela, tutela). (4) Toate măsurile de ocrotire se instituie şi se exercită în condiţiile respectării drepturilor şi libertăţilor fundamentale şi a demnităţii persoanei. Măsurile de ocrotire urmăresc interesul şi bunăstarea persoanei în privinţa căreia se instituie şi favorizează, pe cît este posibil, autonomia acesteia. (5) Viaţa sexuală constituie o componentă a vieţii private şi a libertăţii individuale, iar orice restricţie a acesteia trebuie să fie legitimă, adecvată şi proporţională scopului urmărit. (6) La luarea oricărei decizii care vizează persoana în privinţa căreia este instituită o măsură de ocrotire (persoana ocrotită) sau interesele patrimoniale ale acesteia, instanţa de judecată, autoritatea tutelară şi persoana însărcinată cu ocrotirea (asistentul, mandatarul împuternicit prin mandat de ocrotire în viitor, ocrotitorul provizoriu, curatorul, tutorele, membrii consiliului de familie) vor acorda prioritate dorinţelor şi sentimentelor persoanei ocrotite, exprimate de sine stătător sau, la solicitarea acesteia, cu ajutorul persoanei de încredere. Dorinţele şi sentimentele persoanei ocrotite vor avea prioritate, chiar dacă sînt susceptibile de a expune persoana ocrotită unui anumit risc, cu excepţia cazului în care ea se expune unui risc grav ce nu poate fi diminuat prin întreprinderea anumitor măsuri suplimentare.

14. În conformitate cu art.92 Cod civil, (1) Măsura de ocrotire judiciară poate fi instituită de către instanţa de judecată doar în cazul în care aceasta este necesară şi dacă persoana nu este ocrotită suficient prin aplicarea dispoziţiilor legale privind obligaţia de întreţinere a

soţului şi a rudelor, privind regimul bunurilor comune ale soţilor, privind asistenţa la luarea deciziei sau prin mandatul de ocrotire în viitor a persoanei respective. (2) Măsura de ocrotire judiciară trebuie să fie individualizată şi proporţională gradului în care, în urma unei boli mintale sau deficienţe fizice, mintale sau psihologice, persoana nu îşi poate conştientiza acţiunile ori exprima voinţa.

15. Cu privire la proporționalitatea măsurilor de protecție, Curtea Europeana, în jurisprudența sa, a subliniat ca este necesar un control strict asupra măsurilor cu un impact negativ asupra autonomiei individuale a unei persoane și că luarea în considerare a măsurilor alternative la lipsirea de capacitate juridica este un factor de care se ține cont atunci când se analizează proporționalitatea unor astfel de măsuri (M.S. c. Croatiei, nr.36337/10, 25 aprilie 2013, §97).

16. În temeiul dispoziţiilor art.102 alin. (3) și (4) Cod civil, (3) În privinţa persoanei care, în temeiul dispoziţiilor art.65 alin.(1), trebuie să fie reprezentată în mod continuu poate fi instituită măsura de ocrotire judiciară sub forma tutelei. (4) Tutela se instituie doar dacă nici prin ocrotirea provizorie şi nici prin curatelă nu se va putea asigura ocrotirea suficientă a persoanei.

17. Potrivit art.103 Cod civil, (1) Instanţa de judecată stabileşte termenul pentru care se instituie măsura de ocrotire judiciară sub forma curatelei sau tutelei, care poate fi de maximum 5 ani. (2) Prin derogare de la alin.(1), în cazul instituirii tutelei, instanţa de judecată, în baza raportului de expertiză psihiatrică care confirmă că, avînd în vedere stadiul dezvoltării ştiinţei, nu există semne vădite că starea persoanei se va îmbunătăţi, poate stabili, prin hotărîre motivată, un termen de pînă la 10 ani.

18. Conform art. 106 alin. (1) Cod Civil, sarcina curatelei şi tutelei poate fi îndeplinită doar de persoana care nu se află în una din incompatibilitățile prevăzute la art. 55 alin. (4).

19. În conformitate cu prevederile art.302 alin.(1) lit.a) Cod procedură civilă, În procedura privind măsurile de ocrotire se examinează cauzele: a) de instituire, reînnoire sau revocare a unei măsuri de ocrotire judiciare (ocrotire provizorie, tutelă sau curatelă).

20. În conformitate cu prevederile art.307 alin.(2) Cod de procedura civilă, la cerere se va anexa raportul de expertiză extrajudiciară psihiatrică a persoanei în privinţa căreia se solicită instituirea măsurii de ocrotire, eliberat cu cel mult 2 luni înainte de data depunerii cererii. Lipsa raportului de expertiză extrajudiciară psihiatrică nu este temei pentru a nu da curs sau a restitui cererea de instituire a măsurii de ocrotire judiciară.

21. Din materialele cauzei se atestă că, Nastas Angela îngrijește de sora sa ***** fapt ce rezultă din certificatul eliberat de ”Î.M.”Direcția Gospodăriei Locativ-Comunale Soroca” nr.0408 din 23 aprilie 2026 (f.d.30).

22. Potrivit raportului de expertiză judiciară nr. 202637A0146 din 16 aprilie 2026, ***** suferă de maladie psihică cronică ”Retardare mentală severă”. Ca urmare a bolii mintale pe care o prezintă ***** nu are capacitatea de a conștientiza acțiunile sale și de a-și exprima voința din punct de vedere critic. ***** nu are capacitatea de a conștientiza procedurile și acțiunile procedural-judiciare și nu poate participa în procesul judiciar. *Având în vedere stadiul dezvoltării științei la moment nu există premise că starea persoanei expertizatei ***** se va îmbunătăți. Se recomandă instituirea asupra lui ***** a măsurii de ocrotire judiciară* (f.d.2-4).

23. Potrivit certificatului de încadrare în grad de dezabilitate Nr.CIA2600077 din 15 aprilie 2026, se constată că ***** este încadrată în grad de dizabilitate primar cu afecțiune din copilărie (f.d.20).

24. În conformitate cu art. 279 alin. (1) lit. e) Cod de procedură civilă, instanța judecătorească examinează în procedură specială cauze cu privire la: e) măsurile de ocrotire contractuale şi judiciare.

25. În conformitate cu prevederile art. 302 alin. (1) lit.a) Cod procedură civilă, În procedura privind măsurile de ocrotire se examinează cauzele: a) de instituire, reînnoire sau revocare a unei măsuri de ocrotire judiciare (ocrotire provizorie, tutelă sau curatelă).

26. Raportând circumstanțele constatate în cadrul cercetării judecătorești la legislația pertinentă speței, instanța de judecată ajunge la concluzia că cererea înaintată de petiționară în vederea instituirii măsurii de ocrotire în formă de tutelă este pe deplin întemeiată. Ultima a subliniat în fața instanței că are grijă de sora sa, după decesul mamei, este dezorientată în timp şi spaţiu, relativ orientată în propria persoană, cunoaşte doar numele de familie şi prenumele său. Nu poate spune ce vârstă are, ce dată este, periodic zâmbeşte, privirea mobilă, contactul verbal accesibil, productivitate relativă, vorbire fără deficienţe de pronunţie. La întrebări răspunde alături, nu posedă cunoştinţe elementare, gândire nedezvoltată, procesele intelectual mnestice brusc scăzut, atenţia dispersată, timpul liber petrece la televizor, priveşte filme, ascultă muzică nu poate face lucrul elementar prin casă, de activitate sinestătoare nu este aptă, suferă de diabet zaharat, obezitate, fapt care necesită grijă și supraveghere permanentă, iar boala sa nu prezintă careva semne că ar fi posibil de vindecat, fapt care impune instituirea tutelei pe tot parcursul vieții sale, de aceia a solicitat stabilirea tutelei pentru o perioadă de 10 ani.

27. Astfel, reieșind din constatările efectuate supra, instanța consideră necesar de a institui ocrotirea judiciară provizorie sub formă de tutelă în privința cet. *****, or, ca urmare a maladiei diagnosticate ultima, conform stării psihice necesită supraveghere și îngrijire permanentă. Mai mult, ***** necesită reprezentarea sa la încheierea actelor juridice atât patrimoniale cît cu caracter personal.

28. Aceleași circumstanțe s-au constatat și în urma audierii participanților la proces, în deosebi în urma audierii persoanei fizice, care nu a putut da răspunsuri la toate întrebările, fiind evidentă dezorientarea sa în timp și în spațiu, este evident că are nevoie de grijă și ocrotire specială în permanență, nu se poate descurca în procurarea lucrurilor personale și nici nu poate de sine stătător să se ocupe de igiena personală, având nevoie de supraveghere permanentă.

29. În contextul normele legale instanța reține că, Nastas Angela locuiește cu sora sa ***** în mun. Soroca, str. ***** nr.21 ap.6 ultima fiind în grija exclusivă a acesteia, mai ales după decesul mamei lor, respectiv, prin prisma art. 55 Cod Civil, instanța de judecată consideră necesar de a desemna ocrotitorul provizoriu (tutore) a cet. ***** pe sora acesteia Nastas Angela, pe un termen de 10 ani.

30. În altă ordine de idei instanța reține și prevederile art.308^{11} alin. (2) din Codul de procedură civilă, potrivit cărora: la instituirea măsurii de ocrotire judiciară, instanța de judecată, obligatoriu, se pronunță cu privire la privarea dreptului la vot stabilit de Codul electoral.

31. Potrivit art.14-15 Cod electoral, Dreptul de a alege îl au cetăţenii Republicii Moldova care au împlinit, inclusiv în ziua alegerilor, vârsta de 18 ani, cu excepţia celor privaţi de acest drept prin hotărârea judecătorească de instituire a măsurii de ocrotire judiciară. Dreptul de a fi aleşi îl au cetăţenii Republicii Moldova cu drept de vot care întrunesc condiţiile prevăzute de prezentul cod.

32. Având în vedere că persoana față de care se instituie măsura de ocrotire este cetățean străin, instanța nu se va pronunța asupra dreptului de vot, deoarece, conform Codul electoral al Republicii Moldova, acest drept aparține exclusiv cetățenilor Republicii Moldova.

33. În conformitate cu art art.302, art.3087 , art.238-241 Cod de procedură civilă, instanța de judecată,

H O T Ă R Ă Ș T E:

A admite cererea înaintată.

A institui ocrotirea judiciară sub formă de tutelă în privința lui *****, născută la *****, IDNP *****, domiciliată în mun. Soroca, str. ***** nr.21 ap.6 pe termen de 10 (zece) ani.

A desemna în calitate de tutore a lui *****, născută la *****, IDNP *****, domiciliată în mun. Soroca, str. ***** nr.21 ap.6 pe Nastas Angela, născută la *****, IDNP ***** domiciliată în mun. Soroca, str. ***** nr.21 ap.6.

A priva cet. *****, născută la *****, IDNP *****, domiciliată în mun. Soroca, str. ***** nr.21 ap.6 de dreptul la vot stabilit de Codul electoral, pe un termen de 10 (zece) ani.

După rămânerea definitivă a Hotărârii, aceasta se aduce la cunoștință Comisiei Electorale Centrale.

Hotărârea poate fi atacată cu apel la Curtea de Apel Nord în termen de 30 zile de la data pronunțării, prin intermediul Judecătoriei Soroca, sediul Central.

Președintele ședinței,
Judecătorul **Cristina Botnaru**